

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัย ได้ศึกษา หนังสือ ตำรา เอกสารทางราชการ เอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็น พื้นฐานความรู้สำหรับการวิจัยซึ่งได้กล่าวถึงตามลำดับดังนี้

1. การอาชีวศึกษา
2. หลักการจัดการการอาชีวศึกษา
3. ระดับอาชีวศึกษา
4. หลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอนอาชีวศึกษา
5. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ.2545 (ปรับปรุง พ.ศ.2546)
6. เมืองพัทยา
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การอาชีวศึกษา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 ได้ให้ความหมายของ “อาชีวศึกษา” ว่าหมายถึง การศึกษาที่มุ่งไปในทางช่างฝีมือ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525, หน้า 899) สำหรับภาษาอังกฤษนั้นมีคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกับคำว่า อาชีวศึกษา หลายคำ เช่น Career Education, Vocational Education, Technical Education และ Technical and Vocational Education ซึ่งแต่ละคำมีความหมายดังนี้

Career Education หมายถึง กระบวนการที่ช่วยให้เด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ได้ค้นพบ และพัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อการทำงาน เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพให้แก่ผู้เรียน ตั้งแต่ระดับ ประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา และการศึกษาผู้ใหญ่ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจ ได้ฝึกฝน และได้ประสบความสำเร็จในโลกแห่งการทำงาน กระบวนการนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนการ พัฒนาอาชีพ และส่วนการฝึกอาชีพ ส่วนการพัฒนาอาชีพ ได้แก่ การให้ผู้เรียนได้รับรู้ถึงโลกแห่ง การทำงาน และสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพ ส่วนการฝึกอาชีพเป็นการศึกษาให้เชี่ยวชาญเฉพาะ อาชีพ หรือเฉพาะกลุ่มให้แก่ผู้เรียน (Wenrich & William, 1974, p.7)

Vocational Education หมายถึง โปรแกรมการศึกษา ซึ่งมีระดับต่ำกว่าระดับวิทยาลัย มีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกอบรมบุคคลออกไปประกอบอาชีพ หรือเพื่อพัฒนาแรงงานฝีมือที่มีงานทำอยู่แล้วให้มีแรงงานฝีมือระดับสูงขึ้น การศึกษาดังกล่าวรวมแขนงวิชาชีพต่าง ๆ เหล่านี้ คือการอุตสาหกรรม ช่างเทคนิค การเกษตร การพาณิชย์ และคหกรรม (Good, 1973, p. 554)

Technical Education หมายถึง การศึกษาที่เน้นการเรียนรู้ด้านเทคนิค หรือการปฏิบัติการทางเทคนิค และทักษะ มีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกฝนผู้เรียนให้เป็นช่างเทคนิค ปกติจัดในระดับที่สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย แต่ไม่ถึงระดับปริญญา (Good, 1973, p. 554)

Technical and Vocational Education หมายถึง การจัดการศึกษาวิชาชีพเฉพาะอย่างในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา หรือระดับวิทยาลัยชุมชน และระดับสถาบันเทคนิค (Finch & Erunkilton., 1979, p.112)

ภิญโญ สาร (2523, หน้า 331) ได้ให้ทัศนะว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษาวิชาชีพที่จะนำไปประกอบอาชีพทุกชนิดเพื่อดำรงชีวิต โดยมีโรงเรียนหรือสถานศึกษา และครูเป็นผู้สอน มีผู้สนับสนุน และควบคุมให้ตรงกับความต้องการของสังคม และตลาดแรงงาน

วิเวก ปางพุดพิงศ์ (2523, หน้า 1) กล่าวว่า การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาวิชาชีพที่มุ่งให้การศึกษา และการฝึกอบรมกำลังคนในระดับต่าง ๆ ตามความต้องการของท้องถิ่น และสังคม การศึกษาวิชาชีพนี้อาจดำเนินการได้ทั้งในระบบโรงเรียน กล่าวคือ มีหลักสูตร มีการกำหนดเวลา ศึกษาอบรมแน่นอน และการดำเนินการนอกโรงเรียน เช่น จากการอบรม จากการทำงาน จากโรงงาน และจาก การอบรมส่งเสริมของหน่วยงานของเอกชนหรือราชการ เป็นต้น

วิรัช กุญฑมาศ (2528, หน้า 49) กล่าวว่า การอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมบุคคลให้มีอาชีพเป็นหลักฐานในอนาคต และเพื่อช่วยเหลือผู้ที่มีอาชีพอยู่แล้วให้มีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพของตน หรือเปลี่ยนอาชีพใหม่ที่ดีกว่าเดิม

ซึ่งสรุปได้ว่า การอาชีวศึกษา คือ การศึกษาเพื่อเตรียมบุคลากรด้านฝีมือระดับคุณวุฒิ ที่ต่ำกว่าปริญญาสำหรับอาชีพหนึ่งหรือกลุ่มอาชีพช่าง และงานต่าง ๆ ตามปกติจัดขึ้นในระดับเดียวกับระดับมัธยมปลาย แต่จะต้องจัดให้มีการศึกษาวิชาพื้นฐานทั่วไป วิชาทฤษฎีสัมพันธ์ และฝึกภาคปฏิบัติ เพื่อพัฒนาฝีมือที่ต้องการสำหรับอาชีพหนึ่ง ๆ สัดส่วนของวิชาต่าง ๆ จะแตกต่างกัน แต่ตามปกติแล้วจะต้องเน้นการฝึกภาคปฏิบัติ

การอาชีวศึกษา สำหรับประเทศไทยนั้นมีมาแต่โบราณ และวิวัฒนาการอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน โดยรูปแบบของการศึกษาดังแต่สมัยสุโขทัย อยุธยา ถึงรัตนโกสินทร์ มีลักษณะคล้ายกัน คือ เป็นการถ่ายทอดความรู้เชิงช่างภายในครอบครัววงศ์ตระกูล โดยมีการตั้งกรมช่างสิบหมู่เพื่อผลิตช่างหลวงไว้ใช้ในงานก่อสร้างของแผ่นดินในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จนถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงได้ทรงให้มีการจัดการอาชีวศึกษาอย่างเป็นระบบดังเช่นประเทศทางทวีปยุโรป ซึ่งทำให้การอาชีวศึกษามีวิวัฒนาการโดยสรุปดังนี้

พ.ศ.2441 ได้รับการบรรจุในโครงการศึกษา เป็นการศึกษาพิเศษ ซึ่งหมายถึง การเรียนวิชา เฉพาะ เพื่อให้เกิด ความชำนาญ

พ.ศ.2452 การจัดการศึกษา ได้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ โรงเรียนสามัญศึกษา สอนวิชา สามัญ และ โรงเรียนวิสามัญศึกษาสอนวิชาเพื่อออกไปประกอบอาชีพ เช่น แพทย์ พยาบาล ภาษาอังกฤษ พาณิชยการ ครู เป็นต้น

พ.ศ.2475 แผนการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดว่าวิสามัญศึกษา ได้แก่ การศึกษาวิชาชีพ ซึ่งจัดให้เหมาะสมกับภูมิประเทศ เช่น กสิกรรม หัตถกรรม และพาณิชยการ เพื่อเป็นพื้นฐานความรู้ สำหรับประกอบการเกษตรกรรม และอุตสาหกรรมต่าง ๆ

พ.ศ.2479 ได้ปรากฏคำว่า "อาชีวศึกษา" เป็นครั้งแรกในระบบการศึกษาของประเทศไทย ในแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยแบ่งออกเป็น 3 ชั้น คือ อาชีวศึกษาขั้นต้น กลาง และสูง รับนักเรียน จากโรงเรียนสามัญศึกษาของทุกระดับประโยค

พ.ศ.2484 ได้มีพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พุทธศักราช 2484 ซึ่งตรา ขึ้นเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2484 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือ วันที่ 19 สิงหาคม 2484 กระทรวงธรรมการได้เปลี่ยนชื่อเป็นกระทรวงศึกษาธิการ และตั้งกรม อาชีวศึกษา ขึ้นแทนกรมวิชาการ ส่วนกองวิชาการเป็นกอง ๆ หนึ่งในกรมอาชีวศึกษา ดังนั้นกรม อาชีวศึกษาจึงได้ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2484

พ.ศ.2530 ได้มีการจัดตั้ง "วิทยาลัยการอาชีพ" โดยมีเป้าหมายที่จะจัดการศึกษาทุก ประเภทวิชาชีพ และทุกหลักสูตร ทั้งใน และนอกระบบการศึกษา

พ.ศ.2540 การอาชีวศึกษา ได้รับความสนใจอย่างมากโดยรัฐบาลให้การสนับสนุนจัดตั้ง วิทยาลัยการอาชีพ 70 แห่ง วิทยาลัยเทคนิค 19 แห่ง และวิทยาลัยบริหารธุรกิจ และการท่องเที่ยว 2 แห่ง ในปัจจุบันได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) กำหนดให้สถาบันเทคโนโลยีปทุมวันเป็นส่วนราชการของกรมอาชีวศึกษา และกำหนด อำนาจหน้าที่ให้กรมอาชีวศึกษา จัด และส่งเสริมการศึกษาวิชาชีพในระดับปริญญาตรี อนุปริญญา ประกาศนียบัตรหลักสูตรระยะสั้น และหลักสูตรพิเศษ รวมถึงพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาใน สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน

พ.ศ.2542 ได้รับโครงการเงินยืมจากรัฐบาลเคนมาร์กเพื่อพัฒนาอาชีวเกษตรตาม โครงการปรับปรุงรูปแบบโครงสร้างสถานศึกษาเกษตร โดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อเพิ่ม

ความรู้ ทักษะปฏิบัติ และจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ เครื่องจักรกล และเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้แก่ นักเรียน นักศึกษา ในการผลิตสินค้าเกษตร และอุตสาหกรรมเกษตร รวมถึงการขยายผลให้แก่ เกษตรกรท้องถิ่น ตลอดจนพัฒนาบุคลากรหลักสูตรการจัดการอาชีวศึกษาเกษตร การพัฒนาอาชีวศึกษา ได้พัฒนา เป็นลำดับ โดยพิจารณาถึงระบบการประกันคุณภาพอาชีวศึกษา การพัฒนาหลักสูตรการ เรียนการสอน การเทียบโอนหน่วยกิตสะสม การขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชน และการพัฒนาบุคลากร ครู อาจารย์อาชีวศึกษา ตลอดจนการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ และเอกชนรวมถึงต่างประเทศ

พ.ศ.2546 วันที่ 7 กรกฎาคม ประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้จัดตั้งสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา

หลักการจัดการอาชีวศึกษา

เพาเวล (Powell, 1983 อ้างถึงใน เมธี ปิณฑานนท์, 2530, หน้า 148-149) ได้กล่าวถึง หลักการจัดการอาชีวศึกษาไว้ดังนี้

1. การอาชีวศึกษาเป็นการเตรียมบุคคลเข้าสู่อาชีพ และทำงานต่อไปด้วยความสำเร็จ
2. เป้าหมายของการอาชีวศึกษา คือ มุ่งทำงานและสัมพันธ์กับการมีงานทำ
3. การอาชีวศึกษาต้องสอดคล้องกับสภาพของเศรษฐกิจ และสังคม และวุฒิภาวะ ของนักศึกษา
4. การอาชีวศึกษาจัดให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้ ในฐานะพลเมืองที่ดีของสังคม
5. การอาชีวศึกษาจัดให้นักศึกษา มีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพได้ และแต่ละบุคคลที่มีสิทธิที่จะเลือกอาชีพที่ตนปรารถนาได้
6. รัฐมีหน้าที่ที่จะจัดให้รายบุคคลได้รับการฝึกเพื่อประกอบอาชีพได้ตามที่แต่ละบุคคล ได้ตั้งเป้าหมายไว้
7. ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษาจะสูง ถ้าจัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้รับการฝึก โดยจำลองสภาพแวดล้อมการทำงานให้เหมือนสภาพเมื่อจะไปทำงานจริง
8. การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิผล เมื่องานฝึกกระทำในลักษณะเดียวกันกับงานจริงใน อาชีพ
9. ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษาจะสูง เมื่อจัดให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้ใช้ความสนใจ นิสัย ความถนัด และมันสมองของผู้เรียนอย่างเต็มที่

10. การฝึกอาชีพของแต่ละอาชีพช่าง หรืองานจะมีประสิทธิผล ก็ต่อเมื่อได้จัดให้แก่กลุ่มที่ต้องการ และได้รับประโยชน์จากการฝึกเท่านั้น

11. การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิผล จะต้องฝึกประสบการณ์เฉพาะด้านหลายครั้ง เพื่อสร้างนิสัยที่ถูกต้องในการทำ และการคิดจนกระทั่งนิสัยที่ต้องการได้พัฒนาขึ้น ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการหางานทำ

12. การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิผลย่อมขึ้นอยู่กับครูฝึก ซึ่งจะต้องมีประสบการณ์วิชาชีพ ในการประยุกต์ทักษะ และความรู้ในการปฏิบัติงาน และขบวนการการทำงานของสิ่งที่ตนสอน

13. สำหรับแต่ละอาชีพ ผู้ฝึกจะต้องมีความสามารถในการผลิตชิ้นตําระดับหนึ่ง เพื่อที่จะทำงาน และรักษาตำแหน่งไว้ได้ ถ้าการอาชีวศึกษาไม่สามารถจัดได้ถึงขั้นนี้แล้ว ก็จะไม่ มีประสิทธิผลทั้งสำหรับรายบุคคล และสำหรับสังคม

14. การสร้างนิสัยการปฏิบัติงาน จะได้ผลเมื่อผู้ฝึกได้ทำงานจริง ไม่ใช่ทำแบบฝึกหัด หรือทำงานปลอม

15. แหล่งของเนื้อหาสาระที่เชื่อถือได้ของการฝึกเฉพาะแต่ละอาชีพ มาจากแหล่งเดียว เท่านั้น คือ จากประสบการณ์ของผู้ชำนาญงานของอาชีพนั้น

16. สำหรับแต่ละอาชีพจะมีเนื้อหาอยู่จำนวนหนึ่ง ซึ่งเป็นของอาชีพนั้นโดยเฉพาะ และไม่มีคุณค่าในทางปฏิบัติสำหรับอาชีพอื่น

17. การอาชีวศึกษาจะบริการแก่สังคมอย่างมีประสิทธิภาพต่อเมื่อสามารถบริการในเรื่อง ที่มีคนต้องการ และผู้ต้องการได้ประโยชน์มากที่สุด

18. การอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะแปรผันตามวิธีการสอน และความสัมพันธ์กับ ผู้เรียนจึงควรพิถีพิถันพิจารณาคุณลักษณะพิเศษของกลุ่มที่เรียน และผู้สอนด้วย

19. การบริหารอาชีวศึกษาจะมีประสิทธิภาพต่อเมื่อมีการจัดการในลักษณะยืดหยุ่น แทนการมีมาตรฐานที่ตายตัวเกินไป

20. ขณะที่ควรพยายามลดค่าใช้จ่ายต่อหัวแต่ก็ต้องใช้งบประมาณขั้นต่ำจำนวนหนึ่ง ซึ่งถ้าจ่ายต่ำกว่านี้แล้วจะไม่สามารถจัดการอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิผลได้ และถ้าไม่สามารถ สนับสนุนงบประมาณขั้นต่ำนี้แล้ว ก็ไม่สมควรที่จะจัดให้มีระบบอาชีวศึกษา

ระดับอาชีวศึกษา

ยุทธพงษ์ ไกยวรรณ (2541, หน้า 30) กล่าวว่า อาชีวศึกษา คือ การจัดการศึกษาทางด้าน อาชีพให้กับบุคคลในสังคม เพื่อดำรงชีวิต トラバドที่มนุษย์ยังต้องการ เสื้อผ้า อาหาร ที่อยู่ ยารักษาโรค และเครื่องอุปโภคบริโภค อื่น ๆ อีกมากมาย トラบนั้นมนุษย์ยังต้องการเงิน

แต่หากจะได้เงินมาต้องประกอบอาชีพ การประกอบอาชีพในสังคมไทยมีมากมายหลายชนิด ไม่ว่าจะเป็นอาชีพงานผลิต อาชีพงานบริการ แต่ละอาชีพก็จะต้องใช้การศึกษาเข้ามาช่วยพัฒนา หรือจัดแบ่งระดับอาชีพ หรือระดับอาชีวศึกษา ซึ่งมีด้วยกัน 5 ระดับ

1. ระดับไร้ฝีมือหรือระดับแรงงาน (Unskilled Labour)
2. ระดับกึ่งฝีมือ (Semi – Skilled)
3. ระดับฝีมือ (Skilled)
4. ระดับเทคนิค (Technician)
5. ระดับวิชาชีพ (Professional)

1. ระดับไร้ฝีมือหรือระดับแรงงาน (Unskilled Labour) ผู้ที่ประกอบอาชีพในระดับนี้จะเป็นผู้ไม่มีการศึกษา หรือมีการศึกษาก็เพียงแค่จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ผู้มีอาชีพระดับไร้ฝีมือจะทำงานในลักษณะใช้แรงงาน เราจึงถือว่าอาชีพระดับนี้เป็นอาชีพระดับแรงงานด้วย อาชีพระดับนี้ค่าแรงจะถูก อย่างไรก็ตาม แรงงานระดับไร้ฝีมือจะสามารถพัฒนาตนเองขึ้นเป็น แรงงานระดับกึ่งฝีมือ (Semi-Skilled) ได้ ถ้าได้ปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่ง จนเกิดความชำนาญ เช่น การฉาบปูน การพ่นสีรถยนต์ เป็นต้น และถ้าหากได้มีการศึกษาเพิ่มเติม ได้วุฒิปริญญาตรีจากสถานศึกษาที่สอนในระดับฝีมือ (Skilled) แล้วก็จะพัฒนาตนเองเป็นช่างฝีมือได้

2. ระดับกึ่งฝีมือ (Semi-Skilled) ช่างระดับนี้เป็นช่างที่พัฒนาตนเองจากระดับแรงงาน คือ ระดับไร้ฝีมือ แต่ด้วยการสะสมประสบการณ์ หรือการฝึกฝนลักษณะงานอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะเป็นเวลานาน ๆ ก็จะเป็นช่างระดับกึ่งฝีมือ (Semi-Skilled) ช่างระดับนี้จะมีความรู้ต่ำกว่าระดับ ปวช. เพราะช่างระดับนี้มีความรู้แค่จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น หากแต่ฝึกฝนงานอย่างหนึ่งอย่างใดเป็นเวลานาน ๆ ก็เป็นช่างฝีมือได้

3. ระดับช่างฝีมือ (Skilled) ช่างระดับนี้เป็นช่างที่เรียนรู้ และมีการฝึกปฏิบัติการฝีมือจากสถานศึกษา เช่น วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยการอาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่าง หรือโรงเรียนการฝีมือ ทำให้ผู้ที่เข้าสู่อาชีพระดับนี้มีความรู้มากพอที่จะพัฒนาตนเอง และรับความรู้ใหม่ ๆ ในการประกอบอาชีพบวกกับทักษะที่ได้ฝึกงานมาแล้วจากสถานศึกษา จึงถือว่าช่างระดับนี้เป็นช่างระดับฝีมือ และถ้าหากพิจารณาระดับการศึกษาของผู้ประกอบอาชีพระดับนี้ ก็คือ ผู้ที่จบการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) นั่นเอง

4. ระดับเทคนิค (Technician) ช่างระดับอาชีพเทคนิค เป็นช่างที่สูงกว่าช่างระดับฝีมือ เพราะช่างระดับเทคนิค เป็นช่างที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับ (ปวส.) สูงกว่าช่างระดับฝีมือ 2 ปี ช่างระดับเทคนิคเป็นช่างที่มีความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ และสามารถนำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์มาประยุกต์ใช้ และแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ เพราะช่างระดับเทคนิคนี้

เป็นช่วงที่เรียนภาคทฤษฎีมากพอ ๆ กับภาคปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันได้มีนักวิชาการทางด้านอาชีวศึกษามีความคิดเห็นว่าช่วงระดับเทคนิค เป็นช่วงที่ประสานระหว่าง Professional กับ Skilled Labor จึงไม่จำเป็นต้องนำช่วงฝีมือมาเรียนต่อ เพราะไม่ได้ใช้งานฝีมือ การนำเอาช่วงฝีมือ (Skilled Labor) มาเรียนต่อเพื่อไปทำงานเป็น Technician จึงเป็นการเสียเวลา และนำเสียค่าเงินทุนที่ลงไป ปัจจุบันกรมอาชีวศึกษาจึงได้มีการรับนักเรียนที่เรียนจบมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ม.6 เข้าศึกษาต่อในระดับ ปวส. โดยตรงบ้างแล้ว

5. ระดับวิชาชีพ (Professional) ระดับวิชาชีพ คือ ระดับวิชาที่ต้องใช้วิชาความรู้เพื่อประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับความรู้ใหม่ หรือการมีผลบวกต่อสังคม เช่น แพทย์ นักกฎหมาย อาจารย์ในสถาบันการศึกษาชั้นสูง หรืออาชีพอะไรก็ได้ที่ต้องใช้ความรู้ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป บางอาชีพคงนับไม่ได้ว่าเป็นระดับวิชาชีพ ทั้งนี้เพราะลักษณะงานที่ปฏิบัติเป็นการปฏิบัติมากกว่า ทำด้วยการประมวลความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี หรือการค้นคว้าสิ่งใหม่มาแก้ปัญหา

หลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอนอาชีวศึกษา

เปริ่ง กิจรัตน์ (2532, หน้า 13) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 2 ประการ คือ

1. หลักสูตรความหมายอย่างแคบ หมายถึง รายวิชาต่าง ๆ ที่เด็กจะต้องเรียนไปตามลำดับชั้นระหว่างอยู่ในโรงเรียน

2. หลักสูตรความหมายอย่างกว้าง คือ มวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน รวมถึงกิจกรรมการเรียน กิจกรรมนอกหลักสูตร สิ่งที่สังคมมุ่งหวังให้เด็กได้รับ วิธีทางต่าง ๆ เพื่อนำเด็กไปสู่เป้าหมายของการจัดการศึกษา

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2542, หน้า 35) ได้สรุปความหมายของหลักสูตรเอาไว้ว่า หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์รวมทั้งกระบวนการทั้งหมดที่จัดให้ผู้เรียนได้ผ่านกระบวนการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ (Cognitive) ทักษะ (Psychomotor) และเจตคติ (Attitude) ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

Taba (1962, p. 9) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตร คือ แผนการสอนที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้

Good (1973, p. 157) ได้ให้ความหมายของหลักสูตร 3 ด้าน คือ

1. หลักสูตร คือ กลุ่มของรายวิชา และประสบการณ์ที่โรงเรียนกำหนดให้ผู้เรียน
2. หลักสูตร คือ โครงการศึกษาที่โรงเรียนวางไว้กว้าง ๆ ที่จัดสอนให้แก่ละชั้น
3. หลักสูตร คือ ลำดับของวิชาที่ต้องเรียนเพื่อให้สำเร็จการศึกษา

กองวิชาการและแผนงาน (2546, หน้า 31) อธิบายว่า หลักสูตรจะต้องประกอบด้วย หลักสูตรระดับชาติ และระดับท้องถิ่น โดยเน้นการให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง และเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อรับความเป็นสังคมนานาชาติ และความเป็นสังคมยุคข้อมูลสาร นั่นคือ รัฐจะต้องพัฒนาปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต จะต้องปลูกฝังเรื่อง ทักษะในการดำรงชีวิต และทักษะขั้นพื้นฐานอย่างเพียงพอในการที่จะไปศึกษาต่อหรือออกไป ประกอบอาชีพวิชาแกนจะต้องมีน้อย ส่วนวิชาเลือกจะต้องให้มีหลากหลายพร้อมตอบสนอง ความถนัด ความสนใจของนักเรียน และความต้องการของท้องถิ่น

หลักสูตรอาชีวศึกษามีลักษณะพิเศษ ดังนี้

1. **ปรัชญา** โดยปกติแล้วหลักสูตรอาชีวศึกษาเป็นแบบฉบับเน้นผลผลิตหรือผู้สำเร็จ การศึกษา การจัดอาชีวศึกษาส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการจัดให้นักศึกษาได้บรรลุจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร ผลผลิตสุดท้าย (Outcome) นั้นยิ่งใหญ่มากกว่ากระบวนการศึกษา (Process) ความสำเร็จ สดุดยของหลักสูตรอาชีวศึกษาไม่เพียงแต่วัดผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาเท่านั้น แต่วัดจากผลของ ผลสัมฤทธิ์ นั่นคือ วัดการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จในโลกของงาน ดังนั้นหลักสูตรอาชีวศึกษา จึงเอนเข้าสู่กระบวนการ คือ ประสบการณ์ และกิจกรรมภายในสถาบัน และผลิตผล คือ ผลของประสบการณ์ และกิจกรรมเหล่านี้ต่อผู้สำเร็จการศึกษา

2. **จุดเน้น** จุดเน้นของหลักสูตรอาชีวศึกษา จะไม่จำกัดแต่เพียงการพัฒนาความรู้ในสาขา เฉพาะสาขาใดสาขาหนึ่งเท่านั้น จะต้องพัฒนานักศึกษาโดยตรง โดยครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะ เจตคติ และค่านิยม ซึ่งในที่สุดจะมีส่วนช่วยให้นักศึกษามีความสามารถในการทำงาน (Employ Ability) สิ่งแวดล้อมของการเรียนอาชีวศึกษา จะทำให้นักศึกษาพัฒนาในสิ่งที่กล่าวมาแล้ว รวมทั้งประสมประสานกันเพื่อให้ประยุกต์ทำงานจริงได้

3. **มาตรฐานความสำเร็จภายใน** แม้ว่าการที่นักศึกษาจะต้องมีความรู้ในหลาย ๆ ด้าน เกี่ยวกับอาชีพที่จะไปทำเป็นสิ่งสำคัญอันหนึ่งก็ตาม แต่การวัดความสำเร็จของนักศึกษาที่แท้จริงจะ อยู่ที่ความสามารถที่จะปฏิบัติงานประยุกต์ได้ มาตรฐานของความสำเร็จของสถานศึกษาเกี่ยวข้อง โดยตรงกับการปฏิบัติงานที่คาดหวังในอาชีพ ดังนั้นนักศึกษาอาจจะต้องปฏิบัติงานหรือฝึก บางอย่างภายใต้การใช้วิธีการที่กำหนดไว้ในเวลาอันจำกัด เช่นเดียวกับการปฏิบัติงานจริงในสถาน ประกอบการ

4. **มาตรฐานความสำเร็จภายนอก** การหาค่าของความสำเร็จไม่จำกัดอยู่เพียงภายใน สถานศึกษาเท่านั้น การวิเคราะห์หลักสูตรอาชีวศึกษาจะต้องพิจารณาความสำเร็จของผู้จบการศึกษา ไปแล้วอีกด้วย นั่นคือ ผู้ที่จบอาชีวศึกษาจะต้องปฏิบัติงานจริงได้ รวมทั้งอัตราการมีงานทำจะต้อง สูงอีกด้วย ผู้จ้างจะต้องมีความพึงพอใจต่อทักษะของผู้จบ นักศึกษาได้งานทำในสาขาที่จบมา

ผู้จบพอใจในงาน และมีความก้าวหน้าในงาน และอาจมีมาตรฐานอื่น ๆ เพิ่มเติมไปจากนี้อีกก็ได้

5. การตอบสนองอย่างทันเหตุการณ์ คุณลักษณะพื้นฐานอีกประการหนึ่ง คือ หลักสูตรต้องตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในสังคมปัจจุบัน นั่นคือ ทันต่อเหตุการณ์ เมื่อสองร้อยปีมาแล้วโปรแกรมการฝึกช่างจะไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก นั่นคือ ทักษะความรู้ที่ช่างฝึกหัดได้รับจะใช้ได้ตลอดชีวิต การทำงานในปัจจุบันสถานการณ์ไม่เหมือนเดิมอีกแล้ว การปฏิวัติอุตสาหกรรม และการประสมประสานเทคโนโลยีในชีวิตประจำวันมีผลกระทบต่อหลักสูตรอาชีวศึกษาอย่างมาก หลักสูตรปัจจุบันจึงมีความจำเป็นที่จะต้องสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกของงานที่มีอยู่ตลอดเวลา การพัฒนาที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ จะต้องนำไปเสริมหลักสูตรเพื่อให้ผู้สำเร็จมีโอกาสหางานทำได้ และจะต้องทำงานเต็มสมรรถภาพ (จิระพันธ์ ลิทธิพงษ์, 2541, หน้า 43-44)

เนื้อหาสาระของหลักสูตร (Curriculum Contents)

เป็นการกำหนดหัวข้อวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรเพื่อจัดให้ผู้เรียนได้เรียน การกำหนดเนื้อหาจะต้องให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเนื้อหาสาระของหลักสูตร ต้องเป็นสิ่งที่มีความสำคัญจำเป็น และเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน

นอกจากระบุถึงเนื้อหาสาระที่จำเป็นแล้ว ยังมีกำหนดเวลาเรียนของรายวิชาต่าง ๆ เช่น 2 คาบต่อสัปดาห์ กำหนดระยะเวลาที่จะต้องเรียนตามหลักสูตรว่าต้องเรียนกี่ปี จึงจะจบหลักสูตร เช่น หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กำหนดเรียน 6 ปี หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2521 กำหนดเวลาเรียน 3 ปี คือ ม.1, ม.2 และ ม.3 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2545 (ปรับปรุง พ.ศ.2546) กำหนดเวลาเรียน 3 ปีคือ ปวช.1, ปวช.2 และปวช.3 เป็นต้น

หลักสูตรทางอาชีวศึกษาที่เปิดสอน

หลักสูตรทางอาชีวศึกษาที่เปิดสอนมี 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรของกรมอาชีวศึกษา และหลักสูตรของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ซึ่งหลักสูตรของกรมอาชีวศึกษาที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมี 4 หลักสูตร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) ได้แก่

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
2. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
3. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.)
4. หลักสูตรประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง (ปทส.)

ส่วนหลักสูตรของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลมี 2 หลักสูตร คือ

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
2. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

ซึ่งในงานวิจัยฉบับนี้จะกล่าวถึงหลักการ จุดมุ่งหมาย และประเพณีวิชาของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เท่านั้น

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ.2545 (ปรับปรุง พ.ศ.2546) มีรายละเอียดดังนี้

หลักการ

1. เป็นหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหลังมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนากำลังคนระดับฝีมือให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน มีคุณธรรม บุคลิกภาพ และเจตคติที่เหมาะสมสามารถประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และการประกอบอาชีพอิสระสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ และสังคมทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับชาติ
2. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง เพื่อเน้นความชำนาญเฉพาะด้านด้วยการปฏิบัติจริง สามารถเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพ และโอกาสของผู้เรียน ถ้ายโอนผลการเรียน สะสมผลการเรียน เทียบความรู้ และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระได้
3. เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างหน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และเอกชน
4. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการ และสอดคล้องกับสภาพของชุมชน และท้องถิ่น

จุดหมาย

1. เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในงานอาชีพตรงตามมาตรฐานวิชาชีพนำไปปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกวิถีการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตน สร้างสรรค์ความเจริญต่อชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ
2. เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และการประกอบอาชีพ สามารถสร้างอาชีพ มีทักษะในการจัดการ และพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจ และภาคภูมิใจในวิชาชีพที่เรียน รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดีโดยมีความเคารพในสิทธิ และหน้าที่ของตน และผู้อื่น
4. เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงาน ท้องถิ่น และประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจ และเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น รู้จักใช้ และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี

5. เพื่อให้มีบุคลิกภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจเหมาะสมกับงานอาชีพนั้น ๆ

6. เพื่อให้ตระหนัก และมีส่วนในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศ และโลกปัจจุบัน มีความรักชาติ สำนึกในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวม ดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545

1. การเรียนการสอน

1.1 การเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนได้ทุกวิธีเรียนที่กำหนด และนำผลการเรียนแต่ละวิธีมาประเมินผลร่วมกันได้ สามารถโอนผลการเรียน และขอเทียบความรู้ และประสบการณ์ได้

1.2 การจัดการเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติงานจริง โดยสามารถนำรายวิชาไปจัดฝึกในสถานประกอบการ ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน

2. เวลาเรียน

2.1 ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 2 ภาคเรียนปกติ ภาคเรียนละ 20 สัปดาห์ โดยมีเวลาเรียน และจำนวนหน่วยกิตตามที่กำหนด และสถานศึกษาอาจเปิดสอนภาคเรียนฤดูร้อนได้อีกตามที่เห็นสมควร ประมาณ 5 สัปดาห์

2.2 การเรียนในระบบชั้นเรียน ให้สถานศึกษาเปิดทำการสอนไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 5 วัน คาบละ 60 นาที (1 ชั่วโมง)

3. หน่วยกิต

ให้มีจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 102 หน่วยกิต การคิดหน่วยกิตถือเกณฑ์ดังนี้

3.1 รายวิชาภาคทฤษฎี 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมง มีค่า 1 หน่วยกิต

3.2 รายวิชาที่ประกอบด้วยภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติให้บูรณาการการเรียนการสอน กำหนด 2 – 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า 40 – 60 ชั่วโมง มีค่า 1 หน่วยกิต

3.3 รายวิชาที่นำไปฝึกงานในสถานประกอบการ กำหนดเวลาในการฝึกปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมง มีค่า 1 หน่วยกิต

3.4 การฝึกอาชีพในระบบทวิภาคี ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมง มีค่า 1 หน่วยกิต

3.5 การทำโครงการ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

4. โครงสร้าง

โครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ.2546) แบ่งออกเป็น 3 หมวดวิชา ฝึกงาน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ดังนี้

4.1 หมวดวิชาสามัญ แบ่งเป็น

4.1.1 วิชาสามัญทั่วไป เป็นวิชาที่เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต

4.1.2 วิชาสามัญพื้นฐานวิชาชีพ เป็นวิชาที่เป็นพื้นฐานสัมพันธ์กับวิชาชีพ

4.2 หมวดวิชาชีพ แบ่งเป็น

4.2.1 วิชาชีพพื้นฐาน เป็นกลุ่มวิชาชีพสัมพันธ์ที่เป็นพื้นฐานที่จำเป็นในประเภท

วิชานั้น ๆ

4.2.2 วิชาชีพสาขาวิชา เป็นกลุ่มวิชาชีพหลักในสาขาวิชานั้น ๆ

4.2.3 วิชาชีพสาขางาน เป็นกลุ่มวิชาชีพที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะเฉพาะ

ด้านในงานอาชีพตามความถนัดและความสนใจ

4.3 หมวดวิชาเลือกเสรี

4.4 ฝึกงาน

4.5 กิจกรรมเสริมหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตของแต่ละหมวดวิชาตลอดหลักสูตร ให้เป็นไปตามกำหนดไว้ใน

โครงสร้างของแต่ละประเภทวิชา และสาขานั้น ส่วนรายวิชา และหมวดวิชา สถานศึกษาสามารถจัดตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรหรือจัดตามความเหมาะสมของสภาพท้องถิ่น ทั้งนี้ สถานศึกษาต้องกำหนดรหัสวิชา จำนวนคาบเรียน และจำนวนหน่วยกิต ตามระเบียบที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

5. โครงสร้าง

5.1 สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนจัดทำโครงการในภาคเรียนที่ 6 ไม่น้อยกว่า 160 ชั่วโมง กำหนดให้ มีค่า 4 หน่วยกิต

5.2 การตัดสินผลการเรียน และให้ระดับผลการเรียน ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่น ๆ

6. ฝึกงาน

6.1 ให้สถานศึกษานำรายวิชาในหมวดวิชาชีพไปจัดในสถานประกอบการ อย่างน้อย 1 ภาคเรียน

6.2 การตัดสินผลการเรียน และให้ระดับผลการเรียน ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่น ๆ

7. การเข้าเรียน พื้นความรู้ และคุณสมบัติของผู้เข้าเรียน ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 พ.ศ. 2546

8. การประเมินผลการเรียน ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ.2546)

9. กิจกรรมเสริมหลักสูตร สถานศึกษาต้องจัดให้มีกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ระเบียบวินัยของตนเอง และส่งเสริมการทำงาน ใ้กระบวนการกลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชน ทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม โดยการวางแผน ลงมือปฏิบัติ ประเมินผล และปรับปรุงการทำงาน

10. การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

10.1 ประเมินผ่านรายวิชาในหมวดวิชาสามัญ หมวดวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือกเสรี ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชา และสาขาวิชา

10.2 ได้จำนวนหน่วยกิตสะสมครบตามโครงสร้างของหลักสูตรแต่ละประเภทวิชา และสาขาวิชา

10.3 ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00

10.4 เข้าร่วมกิจกรรม และผ่านการประเมินทุกภาคเรียน

10.5 ประเมินผ่านมาตรฐานวิชาชีพสาขาวิชา

11. การแก้ไข และเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

11.1 ให้อธิบดีกรมอาชีวศึกษาเป็นผู้มีอำนาจในการเพิ่มเติม ปรับปรุง หรือยกเลิก ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน รายวิชา และโครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545

11.2 ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีอำนาจเพิ่มเติม แก้ไข เปลี่ยนแปลงรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 โดยต้องรายงานให้ต้นสังกัดทราบ

จุดประสงค์ ของแต่ละสาขา

1. จุดประสงค์ สาขาวิชาเครื่องกล

1.1 เพื่อให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับภาษา สังคม วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สุขศึกษา พลานามัย นำมาใช้ในการพัฒนาตนเอง และวิชาชีพให้มีความเจริญก้าวหน้า

1.2 เพื่อให้มีความเข้าใจหลักการในงานอาชีพสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับการพัฒนา วิชาชีพเครื่องกลให้ทันต่อเทคโนโลยี และมีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ

1.3 เพื่อให้มีความเข้าใจในหลักการ และกระบวนการทำงานในกลุ่มงานพื้นฐาน
อุตสาหกรรม การอ่านแบบ เขียนแบบ การเลือกใช้วัสดุ งานปรับ และใช้เครื่องมือกล

1.4 เพื่อให้สามารถบริการเครื่องยนต์ ระบบส่งกำลังรถยนต์ เครื่องล่างรถยนต์
และไฟฟ้า รถยนต์

1.5 เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในสาขายานยนต์ หรือสาขางานเครื่องกลอุตสาหกรรม
หรือสาขางานเครื่องกลเรือ หรือสาขางานเครื่องกลเกษตร

1.6 เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานเครื่องกลในสถานประกอบการ และประกอบอาชีพ
อิสระ ใช้ความรู้ และทักษะพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นได้

1.7 เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซื่อสัตย์สุจริต
มีระเบียบวินัยเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสังคม

2. จุดประสงค์ สาขาวิชาเครื่องมือกล และซ่อมบำรุง

2.1 เพื่อให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับภาษา สังคม วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สุขศึกษา
พลานามัยนำมาใช้ในการพัฒนาตนเอง และวิชาชีพให้มีความเจริญก้าวหน้า

2.2 เพื่อให้มีความเข้าใจหลักการในงานอาชีพสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา
วิชาชีพเครื่องกล และซ่อมบำรุงให้ทันต่อเทคโนโลยี และมีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ

2.3 เพื่อให้มีความเข้าใจในหลักการ และกระบวนการทำงานในกลุ่มงานพื้นฐาน
อุตสาหกรรม การอ่าน และเขียนแบบเทคนิค การเลือกใช้วัสดุ งานปรับ และใช้เครื่องมือกล
งานไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น

2.4 เพื่อให้มีความเข้าใจหลักการในการอ่านแบบ เขียนแบบเครื่องกล ควบคุมการ
ทำงานเครื่องมือกลทั่วไป เครื่องมือกลอัตโนมัติในการผลิตชิ้นส่วนเครื่องมือ และอุปกรณ์จับยึด
การใช้เครื่องมือวัดละเอียด และการตรวจสอบงานเครื่องมือกล

สาขางานเครื่องมือกล

1. เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานผลิตชิ้นส่วนเครื่องมือ และอุปกรณ์จับยึด การใช้เครื่องมือ
วัดละเอียดการตรวจสอบงานเครื่องมือกล และการประมาณราคา

2. เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในสถานประกอบการ และประกอบอาชีพอิสระใช้ความรู้
และทักษะพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นได้

3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบ
วินัย เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสังคม

สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล

1. เพื่อให้มีความเข้าใจหลักการในการบำรุงรักษา ปรับปรุง ซ่อม ประกอบ ติดตั้ง และตรวจสอบเครื่องจักรกลงานปั๊ม และท่อ
2. เพื่อให้สามารถบำรุงรักษา ปรับปรุง ซ่อม ประกอบ ติดตั้ง และตรวจสอบเครื่องจักรกล งานปั๊ม และท่อ
3. เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานช่างซ่อมบำรุงในสถานประกอบการ และประกอบอาชีพอิสระ ใช้ความรู้ และทักษะพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นได้

สาขางานเขียนแบบเครื่องกล

1. เพื่อให้สามารถเขียนแบบ สเกตช์แบบชิ้นส่วนมาตรฐาน ชิ้นส่วนเครื่องจักรกล ชิ้นส่วนเครื่องมือกล เขียนแบบงานโลหะแผ่น เขียนแบบงานผลิต เขียนแบบนิวเมติกส์ และ ไฮดรอลิกส์ เขียนแบบไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ เขียนแบบโครงสร้าง การเขียนโปรแกรม ซีเอ็นซี และการจัดการสำนักงานเขียนแบบ
2. เพื่อให้สามารถเขียนแบบเครื่องมือ และแม่พิมพ์โดยใช้เครื่องมือ และอุปกรณ์เขียนแบบ และใช้คอมพิวเตอร์ช่วย
3. สามารถปฏิบัติงานช่างเขียนแบบเครื่องกลในสถานประกอบการ และประกอบอาชีพอิสระ ใช้ความรู้ และทักษะพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นได้

สาขางานชิ้นส่วนเครื่องจักรกลเกษตร

1. เพื่อให้มีความเข้าใจในหลักการสร้างเครื่องจักรกลงานพืช เครื่องจักรกลงานสัตว์ เครื่องจักรกลงานอุตสาหกรรมเกษตร และเครื่องจักรกลงานเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
2. เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในการสร้างเครื่องจักรกลงานพืช เครื่องมือจักรกลงานสัตว์ เครื่องมือจักรกลงานอุตสาหกรรมเกษตร และเครื่องมือจักรกลงานเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
3. เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานช่างเครื่องจักรกลเกษตรในสถานประกอบการ ประกอบอาชีพอิสระ และใช้ความรู้ และทักษะพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นได้

สาขางานแม่พิมพ์พลาสติก

1. เพื่อให้มีความเข้าใจในหลักการสร้าง ประกอบ ปรับฟิต ซ่อมบำรุงรักษาแม่พิมพ์พลาสติก
2. เพื่อให้สามารถสร้าง ประกอบ ปรับฟิต ซ่อมบำรุงรักษาแม่พิมพ์พลาสติก
3. เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานช่างสร้างแม่พิมพ์พลาสติกในสถานประกอบการ ประกอบอาชีพอิสระ และใช้ความรู้ และทักษะพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นได้

สาขางานแม่พิมพ์โลหะ

1. เพื่อให้มีความเข้าใจในหลักการสร้าง ประกอบ ปรับฟิต ซ่อมบำรุง รักษาแม่พิมพ์โลหะ

2. เพื่อให้สามารถสร้าง ประกอบ ปรับฟิต ซ่อมบำรุงรักษาแม่พิมพ์โลหะ

3. เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานช่างสร้างแม่พิมพ์โลหะในสถานประกอบการ ประกอบอาชีพอิสระ และใช้ความรู้ และทักษะพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นได้

3. จุดประสงค์สาขาวิชาโลหะการ

3.1 เพื่อให้มีความรู้เข้าใจเกี่ยวกับภาษา สังคม วิทยาศาสตร์ สุขศึกษา พลานามัย นำมาใช้ในการพัฒนาตนเอง และวิชาชีพโลหะการให้มีความเจริญก้าวหน้า

3.2 เพื่อให้มีความเข้าใจหลักการในงานอาชีพสัมพันธ์ การประกอบธุรกิจ คอมพิวเตอร์ อาชีวอนามัย และความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม และการเพิ่มผลผลิต

3.3 เพื่อให้มีความเข้าใจในหลักการ และกระบวนการทำงานในกลุ่มงานพื้นฐาน อุตสาหกรรม การอ่านแบบ และเขียนแบบเทคนิค การเลือกใช้วัสดุ งานปรับ งานเครื่องมือกล งานเครื่องยนต์เบื้องต้น งานไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์

3.4 เพื่อให้มีความสามารถในการประกอบอาชีพช่างเชื่อมโลหะ และผลิตภัณฑ์โลหะแผ่น ได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ และปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัยทั้งส่วนบุคคล และส่วนรวม

3.5 เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานช่างเชื่อมโลหะ และผลิตภัณฑ์โลหะแผ่นได้โดยผ่านเกณฑ์ทดสอบมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนด สามารถปฏิบัติงานในสถานประกอบการ และประกอบอาชีพอิสระ ใช้ความรู้ และทักษะพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นได้

3.6 เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสังคม

4. จุดประสงค์สาขาวิชาไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

4.1 เพื่อให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับภาษา สังคม วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สุขศึกษา พลานามัย นำมาใช้ในการพัฒนาตนเอง และวิชาชีพให้มีความเจริญก้าวหน้า

4.2 เพื่อให้มีความเข้าใจหลักการในงานอาชีพสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา วิชาชีพไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ให้ทันต่อเทคโนโลยี และมีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ

4.3 เพื่อให้มีความเข้าใจในหลักการ และกระบวนการทำงานในกลุ่มงานพื้นฐาน อุตสาหกรรม การเขียนแบบเทคนิค การเลือกใช้วัสดุ งานปรับ และใช้เครื่องมือกล

4.4 เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย เป็นผู้มีความรู้รับผิดชอบต่อสังคม

สาขางานไฟฟ้ากำลัง

1. เพื่อให้สามารถอ่านแบบ ประมาณการวัสดุในงานติดตั้ง ควบคุมไฟฟ้า ตรวจสอบ ประกอบทดลองวงจรไฟฟ้า วงจรอิเล็กทรอนิกส์
2. เพื่อให้สามารถตรวจสอบหาข้อบกพร่อง แก้ไข และซ่อมบำรุงรักษาอุปกรณ์หรือเครื่องใช้ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์ควบคุมเครื่องกลไฟฟ้า นิวเมติกส์ไฮดรอลิกส์ ที่แอลซี
3. เพื่อให้สามารถติดตั้ง บำรุงรักษา และซ่อมเครื่องทำความเย็น และปรับอากาศ
4. เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานช่างไฟฟ้าในสถานประกอบการ และประกอบอาชีพอิสระ ใช้ความรู้ และทักษะพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นได้

สาขางานอิเล็กทรอนิกส์

1. เพื่อให้สามารถอ่านแบบ เขียนแบบ ประมาณการวัสดุ งานสร้างเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ การประกอบทดลองวงจรอิเล็กทรอนิกส์
2. เพื่อให้สามารถตรวจสอบ หาข้อบกพร่อง ซ่อมบำรุงรักษาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ด้วยเครื่องมือวัดทดสอบทางไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ ระบบเสียง ระบบภาพ คอมพิวเตอร์ ระบบสื่อสาร โทรคมนาคม และอิเล็กทรอนิกส์อุตสาหกรรม
3. เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานช่างอิเล็กทรอนิกส์ในสถานประกอบการ และประกอบอาชีพอิสระ ใช้ความรู้ และทักษะพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นได้

สาขางานโทรคมนาคม

1. เพื่อให้มีความเข้าใจในหลักการ และกระบวนการทำงานทางด้านงานโทรคมนาคม ทัวไป งานบริการระบบสื่อสารวิทยุ และงานบริการระบบโทรศัพท์
2. เพื่อให้มีความสามารถปฏิบัติงานด้านโทรคมนาคมในสถานประกอบการ และประกอบอาชีพอิสระ ใช้ความรู้ และทักษะพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นได้

สาขางานเมคคาทรอนิกส์

1. เพื่อให้สามารถเขียนแบบ อ่านแบบไฟฟ้า และเครื่องกล ประมาณการวัสดุงานติดตั้ง ควบคุมระบบในโรงงานอุตสาหกรรม ตรวจสอบ ประกอบ ทดลองวงจรไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ และระบบทางกล
2. เพื่อให้สามารถตรวจสอบหาข้อบกพร่อง แก้ไข ซ่อมบำรุงรักษาอุปกรณ์ในงานอุตสาหกรรม ด้วยเครื่องมือทดสอบ ทดสอบเครื่องกลไฟฟ้า นิวเมติกส์ไฮดรอลิกส์ ติดตั้ง

และ ต่อเชื่อมอุปกรณ์ควบคุมไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ พีแอลซี ไมโครโพรเซสเซอร์ ไมโครคอนโทรลเลอร์ รวมถึงระบบไมโครคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ในงานอุตสาหกรรม ตลอดจนถึงการเชื่อมโยงระบบในโรงงานอุตสาหกรรม

3. เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานเมคคาทรอนิกส์ในสถานประกอบการ และประกอบอาชีพ อีระใช้ความรู้ และทักษะพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นได้

5. จุดประสงค์สาขาวิชาก่อสร้าง

5.1 เพื่อให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับภาษา สังคม วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สุขศึกษา พลานามัย นำมาใช้ในการพัฒนาตนเอง และวิชาชีพให้มีความรู้เจริญก้าวหน้า

5.2 เพื่อให้มีความเข้าใจหลักการในงานอาชีพสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับการพัฒนา วิชาชีพก่อสร้าง

5.3 เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีทักษะในการพูด การเขียน และทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้ร่วมงาน ตลอดจนมีคุณธรรม และกิริยาที่ดีในงานอาชีพ

5.4 เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสังคม

สาขางานก่อสร้าง

1. เพื่อให้มีความเข้าใจในหลักการวิธีทำงานพื้นฐานการก่อสร้าง งานไม้ งานปูน งานก่อสร้างอาคาร อ่านแบบ เขียนแบบ ประมาณราคาวัสดุ และสำรวจงานก่อสร้าง

2. เพื่อให้สามารถในการทำงาน และพัฒนากระบวนการทำงานโดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการแก้ปัญหาการประกอบอาชีพอิสระในงานพื้นฐานการก่อสร้าง งานไม้ งานปูน งานก่อสร้าง อาคารอ่านแบบ เขียนแบบ ประมาณราคาวัสดุ และสำรวจงานก่อสร้าง

สาขางานโยธา

1. เพื่อให้มีความเข้าใจหลักการ วิธีการทำงานพื้นฐานวิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี และสามารถนำมาใช้ในการประกอบอาชีพ และการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

2. เพื่อให้สามารถทำงาน ปรับปรุง และพัฒนากระบวนการทำงาน โดยการนำ เทคโนโลยีมาใช้ในการแก้ปัญหาในการประกอบวิชาชีพโยธา งานสำรวจ งานเขียนแบบโยธา งานไม้ งานเครื่องจักรกลงานไม้ งานก่ออิฐ และงานฉาบปูน งานคอนกรีตเสริมเหล็ก งานก่อสร้างอาคาร และประมาณราคา

สาขางานสถาปัตยกรรม

1. เพื่อให้มีความเข้าใจหลักการ และมีความคิดสร้างสรรค์ในการประกอบอาชีพช่างเขียนแบบ ก่อสร้างอาคาร ช่างเขียนแบบสถาปัตยกรรม ในระดับผู้ปฏิบัติภายใต้การควบคุมของสถาปนิก หรือวิศวกร
2. เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพ ปรับปรุง และพัฒนากระบวนการทำงาน โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับงานช่างเทคนิคสถาปัตยกรรมได้

สาขางานเครื่องเรือน และการตกแต่งภายใน

1. เพื่อให้มีความเข้าใจหลักการ และมีความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างรูปแบบเครื่องเรือน และการตกแต่งภายใน การผลิตเครื่องเรือน การอ่านแบบ เขียนแบบ ออกแบบ ประมาณการวัสดุเครื่องเรือน และการตกแต่งภายใน
2. เพื่อให้สามารถทำงาน ปรับปรุง และพัฒนากระบวนการทำงาน อ่านแบบ เขียนแบบ ออกแบบ ประมาณราคางาน ผลิตเครื่องเรือน และตกแต่งภายใน โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการแก้ปัญหาเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ

สาขางานสำรวจ

1. เพื่อให้มีความสามารถในการทำงาน และการวางแผนงานด้านงานสำรวจ การสำรวจทำแผนที่ การทำระดับ การรังวัดที่ดิน และการสำรวจเพื่อการก่อสร้าง
2. เพื่อให้สามารถในการบำรุงรักษาเครื่องมือสำรวจการตรวจสอบหาข้อบกพร่องของเครื่องมือ และอุปกรณ์การสำรวจ

เมืองพัทยา

พัทยาได้เจริญเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมมากทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ หน่วยการปกครองที่เป็นสุขาภิบาลไม่อาจจะบริหารงานและให้บริการได้ทันกับความเจริญอย่างรวดเร็ว รัฐบาลจึงได้ตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.2521 ขึ้น จึงยุบสุขาภิบาลนาเกลือ และได้จัดตั้งเมืองพัทยาเป็นรูปการปกครองท้องถิ่น รูปแบบพิเศษ (City Manager) ผู้จัดการเมือง และให้เมืองพัทยามีฐานะเทียบเท่าเทศบาลนคร กระทั่งรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มีผลบังคับใช้ ได้กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่น และสภาท้องถิ่น ต้องมาจากการเลือกตั้ง จึงยกเลิกพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.2521 และตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.2542

ศักยภาพของเมืองพัทยา

เมืองพัทยานับได้ว่าเป็นเมืองที่มีคุณลักษณะพิเศษที่มีความแตกต่างไปจากเมืองอื่น ๆ ในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งถือเสมือนเป็นข้อได้เปรียบของเมืองในอันที่จะเอื้อประโยชน์ต่อการนำไปใช้เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการบริหาร ซึ่งจุดเด่นเป็นข้อได้เปรียบของเมืองหรือศักยภาพของเมืองพัทยาคือจะสรุปได้ ดังนี้

1. เป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีความสวยงาม และมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ โดยมีแนวชายหาดที่ใช้เป็นสถานที่ตากอากาศยาวติดต่อกันถึง 15 กิโลเมตร
2. เป็นเมืองศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจ การธนาคาร ธุรกิจบริการ และพาณิชย์กรรม ระดับภาค
3. เป็นเมืองศูนย์กลางการบริหาร และท่องเที่ยวสำหรับ โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณ ชายฝั่งทะเลตะวันออก (อีสเทิร์นซีบอร์ด)
4. เป็นเมืองศูนย์กลางด้านการคมนาคม และโทรคมนาคมระดับภาค
5. เป็นเมืองศูนย์กลางทางการศึกษาทุกระดับ
6. เป็นเมืองที่มีระบบสาธารณูปโภค ที่สมบูรณ์แบบเอื้อประโยชน์ต่อการผลิตการลงทุน และการท่องเที่ยวของท้องถิ่น
7. เป็นเมืองที่มีระบบการบำบัดน้ำเสีย และการกำจัดขยะที่มีประสิทธิภาพ
8. เป็นเมืองที่มีรูปแบบ และระบบการปกครองที่เอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนอย่างชัดเจน
9. เป็นเมืองที่เป็นศูนย์กลาง และศูนย์การแข่งขันกีฬาทางน้ำทั้งในระดับประเทศ และระดับโลก

ลักษณะทางกายภาพ

เมืองพัทยา ตั้งอยู่ทางภาคตะวันออก บริเวณเส้นรุ้งที่ 13 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 101 องศาตะวันออก อยู่ในท้องที่อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 150 กิโลเมตร

โดยมีอาณาเขตดังนี้

- ทิศเหนือ	เริ่มจากแนวคลองกระทิงลาย
- ทิศตะวันออก	ขนานไปกับถนนสุขุมวิท
(ห่างจากถนนสุขุมวิทไปทางทิศตะวันออก ประมาณ 900 เมตร)
- ทิศตะวันตก	ขนานกับแนวชายฝั่งทะเล
- ทิศใต้	จรดพื้นที่ตำบลห้วยใหญ่

เมืองพัทยาสตั้งอยู่ในเขตอำเภอบางละมุง มีพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตตำบลหนองปรือ ตำบลนาเกลือ และพื้นที่บางส่วนของตำบลห้วยใหญ่และตำบลหนองปลาไหล มีพื้นที่ทั้งหมด 208.10 ตร.กม. (130,062.50 ไร่) แบ่งเป็นพื้นดิน 53.44 ตร.กม. (33,400 ไร่) และพื้นน้ำ 154.66 ตร.กม. (96,662.50 ไร่)

ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่เนินมีที่ราบน้อย ที่ราบสำคัญจะเป็นที่ตั้งของย่านพาณิชยกรรม หรือแหล่งการค้า และบริเวณย่านที่พักอาศัยจะอยู่ถัดจากหาดพัทยาขึ้นไปทางตอนบน โดยที่ราบจะถูก ล้อมรอบเนินเขาเตี้ย ๆ สูงไม่เกิน 100 ม.รทก. นับตั้งแต่ทิศเหนือลงมาเป็นเนินเขาเตี้ย ความสูง ประมาณ 35 ม.รทก. บริเวณถัดลงมาเป็นเขาน้อย เขาตาโล และเขาสาธัง สูงประมาณ 65 ม.รทก. แนวเขานี้แตกตัวออกไปต่อเนื่องกับเขาพัทยาทางด้านทิศตะวันตก ซึ่งติดกับชายฝั่งทะเลสูงประมาณ 98 ม.รทก. ซึ่งทำให้เกิดที่ราบระหว่างเชิงเขากับชายฝั่งทะเลอีก 2 แห่ง อยู่ทางตอนบน และตอนล่าง โดยที่ราบตอนบนส่วนใหญ่เป็นพื้นที่บริเวณนาเกลือ ซึ่งเป็นที่ตั้งของศูนย์กลางของชุมชนแถบนี้ ส่วน ที่ราบตอนล่าง ลักษณะเป็นแถบยาวขนานไปกับชายฝั่งทะเล ซึ่งห่างจากชายฝั่งทะเลประมาณ 1 กิโลเมตร และจากลักษณะของเนินเขา และที่ราบดังกล่าว ทำให้เกิดทางน้ำตามธรรมชาติ ลักษณะ ลำน้ำโดยทั่ว ๆ ไปมีขนาดเล็ก และตื้นเขินในช่วงฤดูแล้ง เช่น คลองนาเกลือ คลองเกลือแผ้ว คลองเกลือพัทยา เป็นต้น รวมทั้งในเขตการปกครองของเมืองพัทยาบางส่วนยังมีลักษณะภูมิประเทศเป็นเกาะอยู่ห่างจาก ชายฝั่งทะเลประมาณ 8 กิโลเมตร เช่น เกาะล้าน เกาะครก และเกาะสาก

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

เมืองพัทยาเป็นเมืองท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทย และต่างประเทศ และเป็นเมืองที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของภาคตะวันออก กิจกรรมทางเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่จึงเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 93 ประกอบ อาชีพด้านการค้า และการบริการนักท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ ประชาชนมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 250,000 บาท / คน / ปี โดยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดของ เมืองพัทยา โดยมี

โรงแรม และที่พัก	จำนวน	257	แห่ง
ศูนย์บริการรถ และสถานีบริการน้ำมัน	จำนวน	28	แห่ง
ศูนย์การค้า	จำนวน	15	แห่ง
สถานบันเทิง	จำนวน	39	แห่ง (บรรยายสรุปเมืองพัทยา,

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา (2538) ทำการศึกษาภาวะการมีงานทำของผู้สำเร็จ การศึกษาระดับอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2537 ผลการศึกษาให้ข้อค้นพบดังต่อไปนี้

สภาพทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรปกติ ส่วนใหญ่ร้อยละ 57.05 จะไปศึกษาต่อ โดยเฉพาะ ผู้สำเร็จระดับ ปวช. จะมีอัตราการเรียนต่อสูงมากกว่าผู้สำเร็จ การศึกษาในระดับอื่น ๆ คือ มีจำนวนผู้ศึกษาต่อร้อยละ 74.28 ส่วนระดับ ปวส. และ ปวท. จะมีผู้ศึกษาต่อเพียงร้อยละ 21.42 และ 25.32 ตามลำดับ ส่วนจำนวนผู้เข้าสู่ตลาดแรงงานจะมีเพียง ร้อยละ 41.12 ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับ ปวส. และ ปวท. ผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรระยะสั้น สภาพหลังการสำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 63.16 จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน และมีการศึกษาต่อร้อยละ 26.96

สภาพการจ้างงานของผู้มีงานทำ การสำรวจภาวะการมีงานทำของนักเรียน นักศึกษา พบว่า ผู้สำเร็จอาชีวศึกษาทั้งหลักสูตรปกติ และหลักสูตรระยะสั้นในกลุ่มผู้มีงานทำนั้นไปทำงาน กับภาคเอกชนเป็นส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 83.10 และร้อยละ 56.60 ตามลำดับส่วนใหญ่ในภาครัฐบาล นั้นมีผู้สำเร็จอาชีวศึกษาที่ติดตามได้ไปทำงานน้อยมาก

ผู้สำเร็จการศึกษาที่เข้าสู่ตลาดแรงงาน และมีงานทำส่วนใหญ่มักจะเป็นผู้สำเร็จการศึกษา จากระดับ ปวส. และสาขาวิชาที่นักศึกษาระดับนี้สามารถหางานทำได้มากที่สุด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540) ได้ติดตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนา การศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (2535 - 2539) ในระยะครึ่งแผน (2535 - 2537) ในส่วนของการศึกษา เอกชนประเภทอาชีวศึกษา จากการประเมินของสถานประกอบการต่อผู้สำเร็จการศึกษาหรือ ลูกจ้างใน 2 ส่วน คือ

1. การทำงาน ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน มีลักษณะเด่น 6 ประการ คือ ความรู้ความสามารถในงาน ความอดุสาหะ การทำงานเป็นทีม การพัฒนาตนเอง ความคิดริเริ่ม และการใช้ภาษาอังกฤษ

2. ลักษณะนิสัยในการทำงาน กลุ่มนี้มีลักษณะเด่น คือ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน ร่วมงาน และความรับผิดชอบในการทำงาน เป็นคนใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น และมีความภาคภูมิใจต่อองค์กร มีความเชื่อมั่นในตนเอง และการกล้าแสดงความคิดเห็น

ในส่วนของเกณฑ์ที่สถานประกอบการใช้เพื่อคัดเลือกบุคลากรเข้าทำงานในระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพมักจะเน้นที่ประสบการณ์ ผลการเรียน นิสัยการทำงานความสามารถพิเศษ และสถาบันที่จบตามสังกัด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2537) ได้จัดทำรายงานการวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพของระบบผลิตของการจัดการอาชีวศึกษา” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาชั้นผู้บริหารเห็นว่า สภาพปัญหาในส่วนที่เกี่ยวกับตัวนักศึกษานั้น ผู้บริหารสถานศึกษาประสบปัญหาเรื่องความสามารถในการศึกษาหาความรู้ด้วยตัวเองกับเรื่องความกระตือรือร้นในการศึกษาเล่าเรียนของนักศึกษาในระดับที่มากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานศึกษาที่เปิดสอนประเภทวิชาคหกรรม รองลงไปคือ เรื่องการขาดคุณธรรม จริยธรรม และลักษณะที่พึงประสงค์ อันได้แก่ ความรับผิดชอบ ความมีวินัย ความมีมนุษยสัมพันธ์ การขาดความรู้ความสามารถทางวิชาการ และขาดความรู้ทักษะ ในประเภทวิชาที่เรียน นอกจากนี้ยังมีปัญหาทางครอบครัว นักศึกษาซึ่งผู้ปกครองไม่สนใจและไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน ปัญหาของระบบวิธีการคัดเลือกนักศึกษาที่ไม่เอื้อให้นักเรียนที่มีคุณสมบัติตามความต้องการของสถานศึกษา และปัญหาการมีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษา สภาพปัญหาเหล่านี้ผู้บริหารสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครประสบมากกว่าสถานศึกษาในภูมิภาคอื่น ส่วนแนวทางแก้ปัญหาเหล่านั้น ผู้บริหารเสนอว่าควรให้มีการคัดเลือกนักศึกษาที่สนใจจริงมาเรียน โดยมีการทดสอบภาคปฏิบัติ และความถนัด ให้โอกาสแก่นักศึกษาในชนบทหรือลูกเกษตรกรให้มากขึ้น หรือให้โควตาการศึกษาต่อ อาชีวศึกษาแก่ทุกภาคของประเทศ พัฒนานักศึกษาให้มีคุณธรรม จริยธรรม และลักษณะที่พึงประสงค์ในการทำงาน สถานศึกษาควรมีการลงโทษนักศึกษาตามระเบียบวินัยอย่างจริงจัง

จากรายงานการวิจัยเรื่องสมรรถภาพช่างฝีมืองานเชื่อม โลหะที่พึงประสงค์ ตามความต้องการของสถานประกอบการอยู่เรือเหล็กในประเทศไทย (เกษมชัย บุญเพ็ญ, 2545) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อการศึกษาสมรรถภาพช่างฝีมืองานเชื่อม โลหะ ด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามความต้องการของสถานประกอบการอยู่เรือเหล็กในประเทศไทย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ บุคลากรที่ทำงานในตำแหน่ง ผู้บริหารของสถานประกอบการอยู่เรือเอกชน ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสากล ISO 9002 รวม 6 คู่ และอยู่เรือของทางราชการทหาร 2 คู่ จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การแจกแจงค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานประกอบการอยู่เรือเหล็กในประเทศไทยต้องการช่างฝีมืองานเชื่อม โลหะที่มีสมรรถภาพด้านความรู้ในระดับมากเรียงตามลำดับ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนดเฉพาะ และแผนงาน ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการเชื่อม ความรู้เกี่ยวกับวัสดุ ความรู้เกี่ยวกับโลหะวิทยาการเชื่อม ความรู้เกี่ยวกับเรือ และมีสมรรถภาพด้านทักษะในระดับมากเรียงตามลำดับ ได้แก่ ทักษะการเชื่อมตามท่าเชื่อม ทักษะระดับขั้น และเกรดของช่างเชื่อม ทักษะการเตรียมงาน

ทักษะแบบ และข้อกำหนด ทักษะการเชื่อมตามชนิดรอยต่อ ทักษะการปฏิบัติการอื่น ๆ ทักษะการเชื่อมด้วยลวดเชื่อมหุ้มฟลักซ์ ทักษะการเชื่อมตามชนิดโลหะ ทักษะกระบวนการเชื่อม สำหรับด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์จัดอยู่ในลำดับมากทุกคุณลักษณะ ได้แก่ การทำงาน มนุษยสัมพันธ์ เจตคติต่อวิชาชีพ และบุคลิกภาพตามลำดับ

กิตติกร ศรีตานนท์ (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณสมบัติของผู้สำเร็จหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิศวกรรมโยธา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ที่สถานประกอบการพึงประสงค์ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้สำเร็จหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิศวกรรมโยธา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ที่สถานประกอบการพึงประสงค์เป็นการศึกษารวม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านจริยธรรม และคุณธรรม และด้านความสามารถในการปรับตัว และบุคลิกภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่า 5 ระดับ ที่ใช้สอบถามข้อมูลจากประชากรในการวิจัยคือ สถานประกอบการที่รับผู้สำเร็จหลักสูตรระหว่าง พ.ศ.2538 - 2542 เข้าทำงานทั้งหมดจำนวน 283 แห่ง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 165 แห่ง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC เพื่อหาค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้สำเร็จหลักสูตรทั้ง 3 ด้าน ที่สถานประกอบการพึงประสงค์เป็นดังนี้ ด้านวิชาการ พบว่าความพึงประสงค์โดยรวมของสถานประกอบการอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งข้อที่มีความต้องการสูงสุด คือ การนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านจริยธรรม และคุณธรรม พบว่าความพึงประสงค์โดยรวมของสถานประกอบการอยู่ในระดับมาก ซึ่งข้อที่มีความต้องการสูงสุด คือ ความซื่อสัตย์ สุจริต และด้านความสามารถในการปรับตัว และบุคลิกภาพ พบว่าความพึงประสงค์โดยรวมของสถานประกอบการอยู่ในระดับมาก ซึ่งข้อที่มีความต้องการสูงสุด คือ การมีเหตุผลในการแก้ปัญหา

วิชัย วรากุลวิทย์ (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่องสมรรถภาพของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชีตามทัศนะของผู้บริหารสถานประกอบการ วิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา วาสกรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถภาพของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชีตามทัศนะของผู้บริหารสถานประกอบการ ในด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านบุคลิกภาพ ที่พึงประสงค์ ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานประกอบการระดับผู้จัดการหรือหัวหน้าฝ่ายบัญชี ในสถานประกอบการธุรกิจ และอุตสาหกรรมขนาดย่อม และขนาดกลาง จำนวน 75 คน ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาการบัญชี จากสถาบันเทคโนโลยี

ราชมงคล วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา วาสกรี ได้ปฏิบัติงานอยู่ในสถานประกอบการนั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย พบว่าสมรรถภาพของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาชีพ ตามทัศนะของผู้บริหารสถานประกอบการในด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านบุคลิกภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ในด้านความรู้ที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากได้แก่ เรื่องกฎหมายภาษีอากร เรื่องการบัญชีทั่วไป เรื่องงานสำนักงาน เรื่องภาษีอากร และเรื่องการบัญชีอุตสาหกรรม ส่วนด้านบุคลิกภาพที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ได้แก่ ความซื่อสัตย์ สุจริตต่อหน้าที่การงาน และความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

จากการวิจัย กรณีศึกษา วิทยาลัย (2540) เรื่อง ความต้องการแรงงานระดับกลางของผู้ประกอบการในโรงงานอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยมีวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นจากผู้จัดการใหญ่หรือ ผู้จัดการฝ่ายบุคคลของสถานประกอบการในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก 3 จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง จำนวน 148 คน ได้แบบสอบถามคืนมา 142 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.95 แยกเป็น โรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง 66 ฉบับ ขนาดใหญ่ 76 ฉบับ

สรุปสาระสำคัญของผลการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

1. ผู้ประกอบการในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความต้องการผู้สำเร็จการศึกษาแต่ละระดับทั้ง 5 ระดับ คือ มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกตามขนาดโรงงานพบว่า ผู้ประกอบการในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางมีความต้องการผู้สำเร็จการศึกษาแต่ละระดับทั้ง 5 ระดับอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้ประกอบการในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ มีความต้องการผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) อยู่ในระดับมาก ส่วนระดับการศึกษาอื่นๆ มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง และผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย

2. ผู้ประกอบการในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีความต้องการผู้สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาอยู่ในระดับมาก 1 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาช่างซ่อมบำรุง นอกจากนั้นมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด เมื่อแยกตามขนาดโรงงานพบว่า ผู้ประกอบการในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง มีความต้องการผู้สำเร็จการศึกษาสาขาวิชา

อยู่ในระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุดตามลำดับ ส่วนผู้ประกอบการในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่มีความต้องการผู้สำเร็จการศึกษาสาขาวิชา 4 สาขาวิชาอยู่ในระดับมาก คือ สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง นอกจากนั้นมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุดตามลำดับ

3. ผู้ประกอบการในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีความต้องการแรงงานผู้มีคุณลักษณะทางความประพฤติดีอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความต้องการผู้มีบุคลิกภาพดี มีมนุษยสัมพันธ์ และมีความรู้ความสามารถทั่วไปอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกตามขนาดโรงงาน พบว่า ผู้ประกอบการในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางมีความต้องการแรงงานผู้มีคุณลักษณะทางบุคลิกภาพ ความมีมนุษยสัมพันธ์ มีความประพฤติ และมีความรู้ความสามารถทั่วไปอยู่ในระดับมาก ส่วน ผู้ประกอบการในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่มีความต้องการแรงงานที่มีคุณลักษณะทางความประพฤติดีอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความต้องการผู้มีบุคลิกภาพดี มีมนุษยสัมพันธ์ และมีความรู้ความสามารถทั่วไปอยู่ในระดับมาก

4. เปรียบเทียบความต้องการของผู้ประกอบการในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดใหญ่เกี่ยวกับแรงงานผู้สำเร็จการศึกษาระดับการศึกษาทั้งหมด 5 ระดับ ได้แก่ มัธยมศึกษาตอนปลาย ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) พบว่า มีความต้องการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. เปรียบเทียบความต้องการของผู้ประกอบการในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดใหญ่เกี่ยวกับแรงงานที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาทั้งหมด 52 สาขาวิชาพบว่า มีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ใน 5 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาเทคนิคเครื่องเย็น และปรับอากาศ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สาขาวิชาเทคนิคสถาปัตยกรรม สาขาวิชาช่างเขียนแบบเครื่องกล และสาขาวิชาเทคนิคเขียนแบบวิศวกรรมเครื่องกล และมีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ใน 4 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาช่างเทคนิคสถาปัตยกรรม สาขาวิชาช่างเทคนิคการหล่อ สาขาวิชาช่างเทคนิคโลหะ และสาขาวิชาเทคนิควิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ที่เหลือพบว่าโรงงานขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีความต้องการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. ผู้ประกอบการในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดใหญ่พบว่า มีความต้องการผู้มีบุคลิกภาพดี ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความประพฤติดี และมีความรู้ความสามารถทั่วไปแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

ประทีป ระบุบททุกข์ (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่องช่างฝีมืองานเชื่อมโลหะที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการ เนื่องจากปัจจุบันการขยายตัวของอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับการเชื่อมโลหะ

เป็นไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดความต้องการช่างฝีมืองานเชื่อมโลหะที่มีความรู้ และทักษะ ในการปฏิบัติงานเป็นจำนวนมาก การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการสมรรถภาพ ทางวิชาชีพ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของช่างฝีมืองานเชื่อมโลหะ ตามความต้องการของ ผู้บริหารสถานประกอบการที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการเชื่อมโลหะในสถานประกอบการ ซึ่งเป็นสมาชิกสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมการเชื่อมโลหะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ในการวิจัย ได้แก่ผู้จัดการ วิศวกร และหัวหน้าฝ่ายในสถานประกอบการที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการเชื่อมโลหะรวม 146 คน การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการสมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้บริหาร สถานประกอบการ ในด้านความรู้ 5 ด้าน มีความต้องการโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านความรู้ที่ผู้บริหารสถานประกอบการมีความต้องการลำดับแรก ได้แก่ การวางแผนเตรียมงานเชื่อม โดยเฉพาะวิธีการ ป้องกันอุบัติเหตุ ลำดับรองลงมา คือ ความรู้เกี่ยวกับการเชื่อมมิก ในด้านทักษะมีความต้องการ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ ทักษะการเชื่อมมิก-แมก และการเชื่อมทิก ตามชนิดของ รอยต่อ โดยเฉพาะการเชื่อมแบบต่อชน ส่วนด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีความต้องการโดยเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านเจตคติต่อวิชาชีพเกี่ยวกับการมีความกระตือรือร้น มีความซื่อสัตย์ สุจริตต่อหน้าที่ และการงาน มีความภูมิใจในอาชีพ มีความสามัคคี และรักษาชื่อเสียงในวงการงาน อาชีพ และมีความศรัทธาในงานอาชีพ

อรุณสก กลิ่นศรีสุข (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่องสมรรถภาพทางวิชาชีพ และคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของช่างซ่อมบำรุงตามความต้องการของ โรงแรมขนาดใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถภาพทางวิชาชีพ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของช่างซ่อม บำรุงตามความต้องการของผู้จัดการฝ่ายซ่อมบำรุง รองผู้จัดการฝ่ายซ่อมบำรุง และหัวหน้าช่างซ่อม บำรุง โรงแรมขนาดใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นโรงแรมขนาดใหญ่ จำนวน 61 แห่ง การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามผู้จัดการ รองผู้จัดการ และหัวหน้าช่างซ่อม บำรุง จำนวน 183 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test โดยนำเสนอข้อมูลในแผนภูมิ

ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการผู้จัดการ รองผู้จัดการฝ่ายซ่อมบำรุง และหัวหน้าช่าง ซ่อมบำรุง ในด้านความรู้ และทักษะ 10 ด้าน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ความปลอดภัย ในการบำรุงรักษา การป้องกันสิ่งแวดล้อมเป็นพิษในโรงแรม งานไฟฟ้ากำลัง การวางแผนการ บำรุงรักษา การหล่อลื่นอย่างมีประสิทธิภาพ การประเมินค่าต่าง ๆ งานเครื่องกล เทคนิคการ บำรุงรักษา การจัดเก็บอะไหล่ และงานก่อสร้าง ส่วนด้านลักษณะที่พึงประสงค์ 4 ด้าน โดยเฉลี่ยอยู่ ในระดับมากทุกด้าน คือ ทักษะต่อวิชาชีพ บุคลิกภาพ การปฏิบัติหน้าที่ และมนุษยสัมพันธ์

นริศ ศรีเมฆ (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่องสมรรถนะในการปฏิบัติงานของช่างเทคนิคโลหะตามความต้องการของผู้บริหารสถานประกอบการ และการใช้ปฏิบัติงานจริงตามทักษะของผู้ปฏิบัติงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสอดคล้องด้านสมรรถนะในการปฏิบัติงานของช่างเทคนิคงานเชื่อมโลหะตามความต้องการของผู้บริหาร และทักษะในการปฏิบัติงานจริงของผู้ปฏิบัติงาน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหาร และช่างเทคนิคจำนวน 202 คน ที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการ เกี่ยวกับอุตสาหกรรมโครงสร้างยานยนต์ เครื่องมือ และชิ้นส่วน และอุตสาหกรรมงานท่อ จำนวน 101 แห่ง ที่มีคนงานตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป และตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ผู้บริหารสถานประกอบการ และช่างเทคนิคที่ปฏิบัติงานในโรงงานมีความเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะในการปฏิบัติงานสอดคล้องกัน 8 ด้านคือ ชนิดของเครื่องเชื่อม กระบวนการเชื่อม กรรมวิธีการเชื่อมไฟฟ้า กรรมวิธีการเชื่อมก๊าซ ลักษณะการเชื่อม การต่อชิ้นงาน การตรวจสอบแบบทำลายสภาพ ความปลอดภัย และการป้องกัน โดยเฉพาะในหัวข้อเรื่องความปลอดภัยเกี่ยวกับการเลือกใช้อุปกรณ์ป้องกันรังสีจากการเชื่อม สมรรถนะในการเชื่อมต่อชน และลักษณะการเชื่อมท่าราบ ผู้บริหาร และช่างเทคนิคมีความต้องการอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่าผู้บริหารสถานประกอบการมีความต้องการช่างเทคนิคงานเชื่อมที่ตรงต่อเวลามีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความคิดไตร่ตรองอย่างมีเหตุ และมีความซื่อสัตย์

จากการวิจัยของ สุรพล กาญจนพจน์ (2537) เรื่อง สมรรถภาพทางวิชาชีพ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของวิศวกรงานเชื่อมตามความต้องการของกลุ่มโรงงานอุตสาหกรรมสาขานำในประเทศไทย โดยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถภาพทางวิชาชีพ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของวิศวกรงานเชื่อมในด้านความรู้ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานประกอบการอุตสาหกรรม 87 คน ได้ให้ความเห็นว่าสมรรถภาพทางวิชาชีพ ด้านความรู้ และทักษะของวิศวกรงานเชื่อมที่ต้องการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การวางแผน และควบคุมการผลิต การตรวจสอบงาน เชื่อมงานโลหะวิทยา การออกแบบ และการเขียนแบบโครงสร้าง สำหรับด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด คือความขยันหมั่น และซื่อสัตย์สุจริต การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ความขยันอดทน ความมีมนุษยสัมพันธ์ และมีบุคลิกภาพดี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานประกอบการต้องการให้วิศวกรงานเชื่อม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เหล่านี้ เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดี และทำให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติตาม ส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

จากการวิจัยของสุพล อิศโรสกุล (2537) เรื่องคุณสมบัติของช่างฝีมือที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงงานอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์นั่ง โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงงานอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์นั่งเกี่ยวกับคุณสมบัติของช่างฝีมือที่พึงประสงค์ ศึกษาเปรียบเทียบคุณสมบัติของช่างฝีมือที่ผู้บริหาร โรงงานต้องการกับคุณสมบัติของช่างฝีมือที่สำเร็จการศึกษาระดับปวช. ที่มีอยู่จริงในโรงงาน โดยการสุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงงานจำนวน 190 ราย

ผลการวิจัยพบว่า ช่างฝีมือที่มีอยู่ในโรงงาน มีระดับคุณสมบัติ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย และความรู้ด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำงานต่ำกว่าระดับที่ผู้บริหาร โรงงานต้องการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์

จากการวิจัยของมยุรี ชัยสวัสดิ์ (2538) เรื่องคุณลักษณะของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ตามความต้องการของผู้บริหาร และครู-อาจารย์วิทยาลัยอาชีวศึกษา และสถานประกอบการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะ เปรียบเทียบคุณลักษณะรวมทั้งศึกษาลำดับความต้องการ คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ตามความต้องการของผู้บริหาร และครู-อาจารย์วิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเจ้าของหรือผู้จัดการสถานประกอบการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามประมาณค่า สอบถามเกี่ยวกับความต้องการคุณลักษณะของผู้สำเร็จอาชีวศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรม และจริยธรรม โดยใช้แบบสอบถามชุดเดียวกันสอบถามกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม

ผลการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการคุณลักษณะของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาทั้ง 4 ด้าน ปรากฏว่าผู้บริหาร และครู-อาจารย์วิทยาลัยอาชีวศึกษา และเจ้าของหรือผู้จัดการสถานประกอบการ มีความต้องการคุณลักษณะของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาทั้ง 4 ด้าน อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และเมื่อเรียงลำดับความต้องการคุณลักษณะทั้ง 4 ด้าน พบว่าทั้ง 2 กลุ่ม มีความต้องการตรงกันทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ลำดับที่ 1 คุณลักษณะด้านคุณธรรม และจริยธรรม ลำดับที่ 2 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ลำดับที่ 3 คุณลักษณะด้านวิชาชีพ และลำดับที่ 4 คุณลักษณะด้านวิชาการ